

Uchwała Nr XXVII/218/2016
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie   **zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Zatoń Dolna
na lata 2016 –2022”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579) oraz §10 ust. 2 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501), Rada Miejska w Chojnie uchwała, co następuje:

- § 1.   Zatwierdza się i przyjmuje do realizacji „*Plan Odnowy Miejscowości Zatoń Dolna na lata 2016 - 2022*”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.   Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Chojna.
- § 3.   Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady

Piotr Żebrowski

*Załącznik do Uchwały Nr XXVII/218/2016
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 27 października 2016 r.*

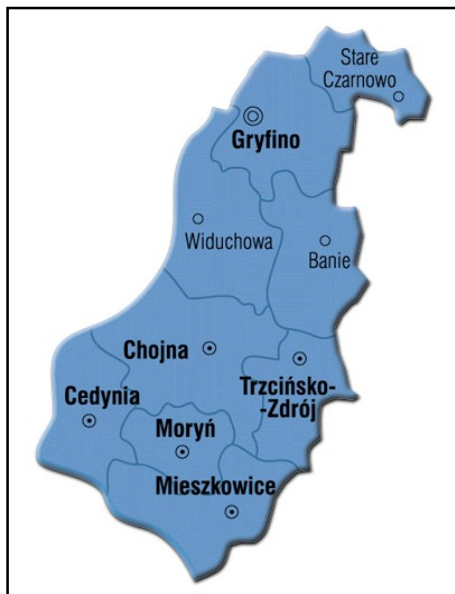
**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
ZATOŃ DOLNA
na lata 2016 - 2022**

Chojna, 2016

I. Charakterystyka sołectwa Zatoń Dolna na tle gminy Chojna.

1.1. Gminę Chojna tworzy 26 miejscowości w tym 23 sołectwa. Zatoń Dolna położona jest na północny -zachód od ośrodka gminnego w odległości ok.16 km. W skład sołectwa Zatoń Dolna wchodzi następujące miejscowości: , Zatoń Dolna i Raduń.

Gmina zajmuje powierzchnię 332, km2 co zni z niej największą obszarowo gminę powiatu i jedną z większych w województwie. Gminę zamieszkuje 13.689 osób (31.12.2015r.), w Sołectwie Zatoń Dolna 91 osób z czego w miejscowości Zatoń Dolna 84 – osób, a w Raduniu 7 osób. Gmina ma charakter rolniczy: 49,6 % (1630,4 km2) powierzchni gminy zajmują użytki rolne, 39,9% (132,9 km2) lasy i zadrzewienia, 5,0 % (166,1 km2) tereny zabudowane, a 2,46% (81,7 km2) – wody powierzchniowe.

Przez teren gminy biegną dwie drogi krajowe: droga nr 26 Krajnik Dolny – Myślibórz i droga nr 31 Szczecin – Kostrzyn, oraz wojewódzkie: droga nr 122 Krajnik Dolny – Pyrzyce i droga nr 124 Osinów Dolny - Chojna, prowadzące do przejść granicznych z Niemcami oraz zelektryfikowana linia kolejowa relacji Kostrzyn – Szczecin, służąca głównie transportowi towarowemu.

Gmina jest ośrodkiem usług produkcji materiałów budowlanych, przewozów transportowych, handlu, w szczególności przygranicznego. Gospodarka gminy w znacznym stopniu opiera się na działalności wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, w której głównie przeważa produkcja roślinna. Duży potencjał do wykorzystywania stanowią tereny po byłych wojskach

rosyjskich. Około 30% obszaru gminy leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, natomiast otulina parku obejmuje prawie całą powierzchnię gminy Chojna z wyłączeniem niewielkiego obszaru stanowiącego północno-wschodnią część gminy.

1.2 Uwarunkowania społeczne.

1.2.1. Procesy demograficzne.

Gmina Chojna jest typową gminą miejsko - wiejską, zamieszkałą przez 13.689 mieszkańców na powierzchni 332 km² (stan na rok 2015). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 42 osoby na 1 km²; ludność na terenie gminy rozmieszczona jest stosunkowo równomiernie. Najwięcej mieszkańców koncentruje miasto Chojna, a w dalszej kolejności Nawodna, Grzybno, Krzymów i Lisie Pole. Łącznie te cztery duże wsie skupiają prawie 20% ludności gminy. Procentowy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem gminy Chojna wynosił w 2014 roku 9,7%, gdzie w powiecie gryfińskim wynosił 9,1 %, a w województwie zachodniopomorskim 8,5%

Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy w latach 2012-2015 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy wraz przyrostem naturalnym w latach 2012– 2015

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Przyrost naturalny
2012	14.057	-
2013	13.969	-55
2014	13.937	+11
2015	13.689	+6

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Chojna stan na 31.12.2014 r.

Wiek	Liczba mieszkańców
Przedprodukcyjny	2613
Produkcyjny	9125
Poprodukcyjny	2199

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne za 2014r.

Wyszczególnienie	Dane za 2014r.
Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku	
0-2 lata	404
3-6 lat	593
7-12 lat	884
13-15 lat	436

1.2.2 Struktura bezrobocia.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia w na terenie gminy Chojna przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2014 r. -Gmina Chojna

Wyszczególnienie	2014r.
Pracujący*	2011
Pracujący na 1000 ludności	144
Bezrobotni zarejestrowani	961
w tym kobiety w %	53,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	10,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,1

*Stan w dniu 31.12. bez podmiotów gospodarczych o liczbie ludności pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2015 r. - Bezrobocie Gminy Chojna na tle gmin Powiatu Gryfińskiego

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Banie	330	197	330	197	7,9%
MG. Gryfino	962	584	388	237	4,6%
G. Stare Czarnowo	105	65	105	65	4,2%
G. Widuchowa	262	161	262	161	7,2%
MG. Cedynia	258	129	177	87	9,1%
MG. Chojna	821	449	494	280	9,0%
MG. Mieszkowice	362	205	211	129	7,5%
MG. Moryń	268	151	202	119	9,4%
MG. Trzcieńsko Zdr.	353	188	232	128	10,0%
Powiat Gryfiński	3 721	2 129	2 401	1 403	

Źródło: strona www. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

1.3 Uwarunkowania gospodarcze.

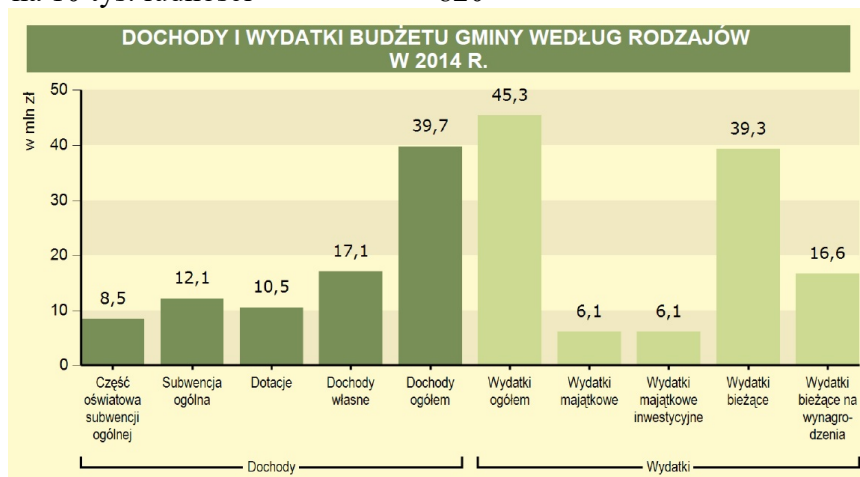
Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon w 2014r., w gminie Chojna przedstawia się następująco:

Ogółem - 1495

- sektor rolniczy - 75
- sektor przemysłowy - 109
- sektor budowlany - 248
- sfera produkcyjna - 38

na 10 tys. ludności - 1073

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności - 820

Tab. 6. Edukacja.

Edukacja	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkolach	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	240
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	419	385	341
w tym przedszkolach	257	237	242
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	837	902	937
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	490	453	442
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	16	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	20	22	22

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS Szczecin 2015r.

1.4 Walory kulturowe i turystyka.

1.4.1 Zabytki.

Na terenie gminy Chojna istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: kościół gotycki z cegły na podbudowie kamiennej, dzieło Henryka Brunsberga ze Szczecina z XIV wieku oraz ratusz gotycki z pierwszej połowy XIV wieku, znajdujące się na terenie starego miasta w Chojnie. Został on wzniesiony przez mieszczan chojeńskich i stanowił Dom Kupca. Ważnym elementem kulturalnym miasta Chojna są także mury obronne z XIII – XV w. z basztami i bramami: Barnkowską – zamykającą miasto od wschodu, i Świecką – zamykającą miasto od zachodu. Ponadto na terenie gminy występuje szereg zabytkowych kościołów, znajdujących się m.in. w miejscowościach Chojna (ul. Barnkowo), Krzymów, Krajnik Górny, Mętno.

Wykaz zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy przedstawia tabela 4.

Tab. 4 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Chojna

Miejscowość	Obiekt
Białęgi	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół- Parafia Witnica
Brwice	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół św. Antoniego
Chojna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Trójcy • Kościół św. Marka • Teren Starego Miasta • Poczta, ul. Roosevelta 2 • Willa, ul. Kościuszki • Ratusz • Obwarowania miejskie • Klasztor poaugustiański • Kamienica, ul. Jagiellońska 9 • Dom mieszkalny, ul. Jagiellońska 9 • Kaplica p.w. św. Gertrudy • Kościół NMP
Garnowo	Kościół M.B. Wspomożenia Wiernych
Godków	Kościół Maksymiliana Marii Kolbego
Grzybno	Kościół Antoniego z Padwy
Jelenin	Kościół Matki Bożej Szkaplerznej
Krajnik Dolny	<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz przykościelny • Ruiny kościoła

Krzymów	<ul style="list-style-type: none"> • Pałac i park dworski • Kościół św. Józefa • Folwark
Mętno	Kościół Zwiastowania NMP
Mętno Małe	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół
Narost	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół M.B. Królowej Polski
Nawodna	Kościół św. Krzyża
Rurka	<ul style="list-style-type: none"> • Kaplica Templariuszy • Dwór • Park dworski
Stoki	Park dworski
Zatoń Dolna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego • Park

1.4.2 Turystyka.

Bardzo urozmaicony i zarazem zróżnicowany krajobraz, liczne i malownicze jeziora, zróżnicowane gatunkowo kompleksy leśne, klimat i jego korzystne walory zdrowotne oraz czyste powietrze, stwarzają szerokie możliwości wykorzystania obszaru dla turystyki i rekreacji mieszkańców Chojny i regionu szczecińskiego, jak również mieszkańców strefy przygranicznej Niemiec (turystyka tranzytowa).

Usankcjonowaniem prawnym mającym na celu zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu było powołanie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Prawie 31% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku, a ponad połowa obszaru gminy wchodzi w skład jej otuliny - czyli strefy ochronnej. Główną funkcją CPK obok ochrony środowiska przyrodniczego jest rekreacja. Dla terenu samego parku preferowaną formą turystyki jest turystyka krajoznawczo-pieszna i rowerowa oraz sporty wodne – żeglarstwo i kajakowanie. Powinno się ograniczyć lokalizację ośrodków wypoczynkowych o trwałej zabudowie do jedynie ogólnodostępnych pól biwakowych bądź plaż oraz wyznaczania ścieżek dydaktycznych, wykonanie punktów widokowych (platform), wiat przeciwdeszczowych, miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych.

Na terenie parku możliwa jest lokalizacja małych (do 100 miejsc) pól namiotowych w rejonie wsi i jeziora Mętno i jeziora Ostrów. Do najbardziej przydatnych do wypoczynku i kąpeli należy jezioro Ostrów o czystych wodach w II klasie czystości. Analogicznie jak w przypadku jeziora Mętno, poza istniejącym zagospodarowaniem wypoczynkowo – rekreacyjnym nie należy i nie przewiduje się żadnego innego zagospodarowania. Rozwój wypoczynku letniskowego w tej części Parku i gminy powinien odbywać się na bazie istniejącej infrastruktury.

Ponadto należy rozważyć możliwości rozwojowe i starać się wspierać na terenie gminy agroturystykę. Wiele miejscowości posiada także możliwości rozwoju tej formy turystyki na bazie istniejącego zainwestowania. Panuje tu cisza i spokój umożliwiające prawdziwy wypoczynek, powietrze jest czyste, a uroda okolicznych lasów i jezior gwarantuje powrót sił fizycznych i psychicznych.

Wykorzystując swoje zasoby turystyczne gmina powinna aktywnie wspierać obszar związany z rozwojem zaplecza turystycznego i promocją agroturystyki w gminie.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

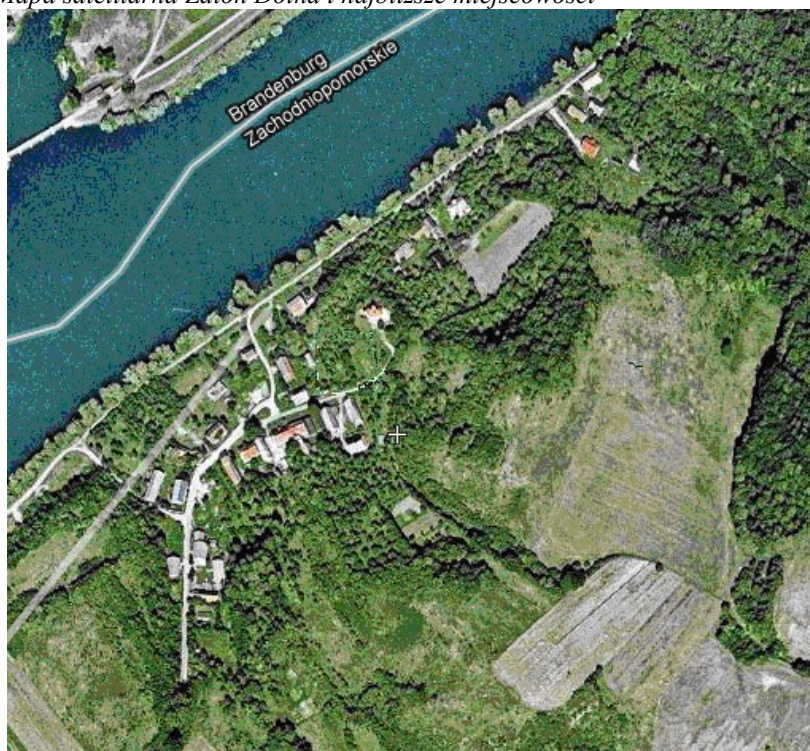
2.1. Położenie geograficzne.

Miejscowość Zatoń Dolna położona jest w zachodniej części gminy Chojna niedaleko głównego ciągu komunikacyjnego, tuż przy przejściu granicznym Krajnik Dolny – Schwedt, na terenie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Wieś leży 70 km na południe od Szczecina, dojazd drogą krajową nr 31 do przejścia granicznego Krajnik Dolny. Stąd można wybrać dwa warianty trasy - rowerem nad Odrą wzdłuż parku do Zatonii (ok. 2 km), samochodem przez Krajnik Górny w stronę Cedyni, po ok. 3 km skręcamy w prawo do Zatonii Dolnej.

Mapa satelitarna Zatonii Dolna i najbliższe miejscowości

Mapa satelitarna miejscowości Zatoń Dolna

2.2. Rys historyczny.

Wieś i jej otoczenie odznacza się wybitnymi walorami krajobrazowymi (Dolina Miłości). W pobliskim lesie leżą granitowe głazy z wykutymi nazwiskami: Bacha, Beethovena, Goethego, a także feldmarszałków pruskich i reformatorów. Głazy są pozostałością po Dolinie Miłości (Tal der Liebe) założonej w połowie XIX w. przez właścicielkę tutejszego majątku Annę von Humbert. Zatoń Dolna przed wojną była turystyczną perełką. Do przystani rybackiej przybijały stateczki wycieczkowe z Berlina. Ludzie wprost z nich szli do restauracji, których było tu aż siedem. Zakochane pary z Brandenburgii do Doliny Miłości przyjeżdżały się zaręczać.

2.3. Powierzchnia i zagospodarowanie terenu.

Wieś zajmuje powierzchnię 291 ha, z czego ponad połowę stanowią grunty rolne. Prawie ¼ powierzchni wsi zajmują grunty pod lasami.

Tab. 7. Struktura użytkowania gruntów na terenie miejscowości Zatoń Dolna (wg stanu na dn. 31.12.2007 r.).

Rodzaje gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogólna	291	
Użytki rolne	159	54,64
grunty orne	118	
sady	9	
łąki	1	
pastwiska	31	
Grunty pod lasami	70	24,05
lasy	68	
grunty zadrzewione i zakrzewione	2	
Grunty pod wodami	27	9,28
wody stojące	0	
wody płynące	26	
rowy	1	
Tereny komunikacyjne	9	3,1
drogi	9	
kolejowe i inne	0	
Tereny zabudowane zurbanizowane i rekreacyjne	26	8,93
Mieszkania, przemysłowe i inne niezabudowane	5	
zielone i rekreacyjne	0	
Tereny różne	0	
Nieuzytki	21	

Źródło: Urząd Miejski w Chojnie

2.4. Środowisko naturalne, walory krajobrazowe.

Walory krajobrazu – otoczenie lasów, dolina Odry stanowią malowniczy i zróżnicowany krajobraz.

W Zatonii Dolnej rozpoczyna swój bieg ponadregionalny szlak rowerowy Tysiąca Jezior oraz przebiega tędy szlak Zielona Odra biegnący wzdłuż Odry, na odcinku Szumiłowo-Szczecin przez jeden z najcenniejszych i najbardziej zachwycających terenów przyrodniczych w skali kraju.

„Dolina Miłości” to położony w Zatonii Dolnej nad Odrą (gmina Chojna) 150-letni, zabytkowy park naturalistyczny, o powierzchni 80 ha, ze stawami, posągami, wysoko położonym punktem widokowym oraz niespotykaną roślinnością. Obiekt jest miejscem o

szczególnym potencjale, gdyż posiada ogromne walory przyrodnicze oraz kulturowe i historyczne.

Park utworzono na terenie należącym do rodziny von Humbert. W 1829 r. zbudowano tam pałac, przy którym powstał rozległy park z licznymi drzewami ozdobnymi. W latach 60. XIX wieku Anna von Humbert dołączyła do parku stary bukowy las o powierzchni ok. 60 ha oraz rozległą dolinę, usytuowaną w części południowo-zachodniej lasu, którą nazwano "Dolina Miłości". Po urządzeniu park udostępniono turystom, którymi byli mieszkańcy pobliskich niemieckich miasteczek oraz Berlina. Zatoń, ze względu na swoje urokliwe położenie przyciągała zakochanych, którzy właśnie to miejsce wybierali na swoje zaręczyny. Różnorodna rzeźba i różnaitość siedlisk stwarzała możliwości oryginalnego zagospodarowania tego terenu, wprowadzenia bogatych rozwiązań urbanistyczno-krajobrazowych. I tak powstały tu trzy stawy (w 1906 roku jeden z nich został zasypany) ze złotymi rybkami i słynnymi w okolicy rzeźbami Adama i Ewy. Powstał tu także punkt widokowy z altaną, z którego podziwiać można było malowniczą pradolinę Odry, Diabelski Most, Wzgórze Ruin i Wzgórze Parasola. Wybudowano także leśniczówkę, karczmę, domek szwajcarski i bażanciarnię, a dla dzieci - długi tor saneczkowy.

Po II wojnie światowej dobra upaństwowiono, a zabudowania i park zostały włączone do Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Od 1960 roku parkiem zarządza Nadleśnictwo Chojna. Przed 1945 rokiem funkcjonowały tutaj przystanie białej floty i liczne restauracje. Po wojnie park ulegał stopniowej degradacji, zachowały się jednak dróżki, kamienie pamiątkowe dedykowane ważnym postaciom niemieckiej nauki, kultury, teologii i polityki, niecki stawów, zarosnięty tor saneczkowy, ścieżki do zniszczonych tarasów widokowych, fragmenty murów budynków, koryta stawów i strumieni. Dolina Miłości wpisana jest do Krajowej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000 (zgodnie z Dyrektywą Siedliskową), ponieważ park składa się z chronionych i rzadkich ekosystemów leśnych: *Luzulo pilosae*-Fagetum – kwaśna buczyna niżowa, *Galio odorati*-Fagetum – żyzna buczyna niżowa typu pomorskiego, *Adonido-Brachypodietum* – kwietna murawa kserotermiczna, *Violo odoratae-Ulmetum minoris* – łąg zboczowy z fiołkiem wonnym, *Fraxino-Alnetum*–łąg jesionowo-olszowy, *Zb. Cardamine amara-Chrysosplenium alternifolium* – zbiorowisko źródliskowe, *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae* – środkowoeuropejski acydofilny las dębowy. Uroda Doliny Miłości, jej niezwyklej potencjał przyrodniczy i kulturowy sprawił, że Federacja Zielonych GAJA podjęła działania w celu rewitalizacji tego miejsca. Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych było harmonijne pogodzenie ochrony zasobów przyrody oraz udostępnienie turystyczno-rekreacyjne parku. Dzięki dotacjom Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Globalnego Funduszu Środowiska oraz środkom finansowym Unii Europejskiej z programu PHARE CBC, w pierwszym roku trwania projektu powstało zaplecze turystyczne z polem biwakowym, wiatami, stołami, ławkami, a także miejscem na ogniska. Zostały odtworzone niektóre założenia parkowe.

Na obszarze parku powstała ścieżka dydaktyczna, obejmująca wszystkie punkty kulturowe i historyczne. Odtworzono i oznakowano ścieżki spacerowe, ustawiono tablice informacyjne z opisem poszczególnych stanowisk roślinnych i miejsc historycznych.

Park wpisuje się w istniejące struktury turystyczne - w Zatonii Dolnej zaczyna się ponadregionalny szlak rowerowy Tysiąca Jezior oraz szlak Zielona Odra. Miejscowości Zatoń Dolna położona jest na terenie obszaru Natura 2000 –Dolina Dolnej Odry -PLB 320003-, w zakresie obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Legenda o "Dolinie Miłości" opowiedziana przez Erika Westermanna w "Schwedter Heimatbletter" nr 5, z 8 marca 1933 r. Legenda ta jest jedną z wielu prób wyjaśnienia powstania określenia "Dolina Miłości". Jedną z nich łączyła tę nazwę ze strumieniem o wdzięcznej nazwie "Miłość", który miał tu jakoby płynąć. Ukrył się jednak pod ziemią, ponieważ na powierzchni nie zaznał miłości ze strony ludzi.

Opowieść tutaj przedstawiona dzieje się w czasie trwania wojny trzydziestoletniej. Około roku 1629 we wschodniej części Marchii, niedaleko polskiej granicy, mieszkał książęcy ród Hohenfeldów. Pomimo swego bogactwa książę był niezadowolony, gdyż żona urodziła mu córkę, zamiast upragnionego syna, dziedzica fortuny rodowej. Księżniczka Berta była cichą, spokojną osobą żyjącą w świecie swoich fantazji. Najczęściej lubiła przebywać w parku lub w graniczącym z nim borze. Pewnego razu zabłądziła wśród leśnych ścieżek. Ze strachu nie mogła wydobyć głosu z gardła, aby wołać o pomoc. Padła na kolana i modliła się. Po pewnym czasie znużona, zasnęła. Kiedy wieczorem nie powróciła do zamku, książę zwołał wszystkich poddanych, którzy z pochodniami wyruszyli na poszukiwania. Księżniczki nie mogli jednak znaleźć. Kiedy zrezygnowani wracali do zamku, usłyszeli dźwięki rogu myśliwskiego. Wszyscy, na czele z księciem, udali się w tym kierunku. Ujrzeni idącego w ich kierunku młodego myśliwego, trzymającego w ramionach omdlałą księżniczkę. Myśliwy, Fritz Waldner, oddał księżniczkę księżnej, przedstawił się księciu, który z wdzięczności za uratowanie córki, zaproponował mu spełnienie jego życzenia a po odrzuceniu tej oferty przez myśliwego - stanowisko leśniczego w swoich lasach. Młody myśliwy nie przyjął tej posady. Wtedy księżniczka odzyskała na chwilę przytomność, spojrzała swoimi pięknymi oczami na swego wybawcę i ponownie straciła przytomność. Spojrzenie Berty wpłynęło na zmianę decyzji Fritza i przyjął on stanowisko leśniczego. Praca w książęcych lasach dawała mu wiele zadowolenia, ale nie mógł zapomnieć oczu Berty. Ona zaś wolno odzyskiwała siły. Myśliwy jednak nie śmiał zbliżyć się do niej, ponieważ nie chciał stracić zaufania księcia. Pewnego razu księżniczka zobaczyła go siedzącego w parku. Kiedy podeszła do niego, myśliwy chciał odejść, ale ona zastąpiła mu drogę i podziękowała za ocalenie. W trakcie spotkania opowiedział jej wiele ciekawych rzeczy o lesie, życiu zwierząt i ptaków. Rozstali się wieczorem. Potem spotykali się coraz częściej. Kiedyś opowiedział jej o swym kraju rodzinnym, o swojej samotności. Wtedy wyznali sobie miłość. Książę przeczuwał, że między młodymi rozwinie się to uczucie. Kiedy spotkał młodych zatopionych w miłosnych wyznaniach, wypędził leśniczego z zamku. Waldner na pożegnanie powiedział Bercie, że zostanie jej wierny i że wróci po nią. W czasie dwuletniego rozstania wiele przeżył. Ocalił życie królowi Adolfowi Gustawowi, został ranny, otrzymał z rąk króla tytuł szlachecki oraz małą posiadłość w okolicy Zatonii. Wybudował w niej dworek, wrócił do księcia po Bertę i wziął ją za żonę. Książę wydziedziczył ją, a wielki majątek przekazał dalszym krewnym. Po uroczystościach weselnych, kiedy młoda para wysiadała przed dworkiem z powozu, młody małżonek szepnął Bercie do ucha: "Witaj nareszcie w dolinie, którą stworzyła moja miłość do Ciebie". Żyli długo i szczęśliwie, a nazwa "Dolina Miłości" pozostała do dziś, pomimo upływu tylu lat. W każdym czasie zwiedzający może jeszcze usłyszeć w szumie drzew powitanie: "Witamy w Dolinie Miłości!"

2.5. Infrastruktura techniczna.

2.5.1. Kanalizacja.

Na terenie Zatoni Dolnej nie ma kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalni ścieków.

2.5.2. Zwodociągowanie

Wieś posiada sieć wodociągową rozdzielczą o długości 1853 mb. Brak ujęcia lokalnego, woda przesyłana jest z ujęcia lokalnego Krajnik Górny.

2.5.3. Gazyfikacja

Wieś nie posiada sieci gazowniczej. Mieszkańcy indywidualnie zaopatrują się w butle z gazem płynnym.

2.5.4. Ciepłownictwo

Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna korzysta z kotłowni indywidualnych węglowych oraz ogrzewania piecowego.

2.5.5. Telekomunikacja

Do miejscowości doprowadzona jest sieć telefoniczna. – TP S.A.,

2.5.6. Komunikacja

- a) dostępność dróg (krajowych wojewódzkich powiatowych gminnych),
- b) dostępność środków komunikacji (PKP, PKS, inne).

Zatoń Dolna jest usytuowana nieopodal dużego ciągu komunikacyjnego. Wieś leży 70 km na południe od Szczecina. Dojazd do miejscowości – ze Szczecina drogą krajową nr 31 do przejścia granicznego Krajnik Dolny.

Zatoń Dolna leży 14 km na północny zachód od Chojny. Dojazd do miejscowości z Chojny drogą krajową nr 26 w kierunku przejścia granicznego Krajnik Dolny.

W miejscowości jest przystanek komunikacji autobusowej PKS, z którego raz dziennie odchodzi autobus do Chojny.

2.6. Demografia.

Wieś Zatoń Dolna zamieszkiwana jest przez 84 osoby.

2.7. Podmioty gospodarcze i usługi dostępne dla ludności w danej miejscowości.

W Zatoni nie ma żadnych zakładów produkcyjnych.

2.8. Kultura, sport.

W miejscowości Zatoń Dolna nie ma boiska sportowego, jest natomiast plac zabaw dla dzieci. We wsi jest świetlica środowiskowa. W Zatoni Dolnej co roku w okolicach 24 czerwca odbywa się Noc Świętojańska – kontynuowanie tego przedsięwzięcia daje możliwości rozwoju infrastruktury agroturystycznej.

3. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

W miejscowości Zatoń Dolna nie ma boiska sportowego, jest natomiast plac zabaw dla dzieci. We wsi jest świetlica wiejska wyremontowana w ramach funduszu PROW

Kościół w Zatonii Dolnej pochodzi z 1711 r., barokowy, z cegły, na planie owalu, z przedsionkiem od zachodu. Z dachu wyrasta drewniana sygnaturka zbudowana w latach 1820-1830. Kościół prezentuje się bardzo malowniczo wśród zieleni w pagórkowatym terenie nadodrzańskim. Poświęcony 8.12.1977 r. przez bpa J. Strobę. Wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej. 398.

Miejscowość posiada wyodrębnione centrum, które należy uporządkować i ukształtować poprzez działania takie, jak: wydzielenie miejsca parkingowego czy położenie kostki brukowej. Przez wieś w kierunku Krajnika Dolnego nad samą Odrą ciągnie się droga, która wymaga oświetlenia.

Centrum wsi Plac przy przystanku autobusowym.

Zatoń Dolna ma możliwość wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego jakim jest „Dolina Miłości” i walorów przyrodniczych głównie dla rozwoju turystyki. Istniejące atrakcje turystyczne oraz przygraniczne położenie powinny być inspiracją i podstawą programu rozwoju turystyki. Rewitalizację parku wykonało Stowarzyszenie Federacja Zielonych GAJA z siedzibą w Szczecinie w ramach projektu „Rozbudowa infrastruktury i rozwój Europejskiego Parku Hugonotów w Schwedt nad Odrą i parku naturalistycznego Dolina Miłości w Zatonii Dolnej jako transgraniczne centrum turystyki”, nr projektu: INT-09-0007. Rewitalizacja Doliny Miłości wyniosła około 1 mln Euro. Waloryzacja tego parku pozwoliła na aktywizację dużej społeczności gminy Chojna i okolicznych mieszkańców. W parku odbywają się liczne koncerty muzyki poważnej oraz popularnej, a także imprezy sportowo -rekreacyjne.

Zatoń Dolna to miejscowość o walorach zabytkowych.

Strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa „B” - ochrony historycznej kompozycji przestrzennej wsi ze wszystkimi jej komponentami: kościołem, terenem cmentarza przykościelnego (warunki jak w strefie „K”) zabudową, kamienną nawierzchnią ulicy, zielenią komponowaną;
- strefa „E” - ochrony ekspozycji bryły kościoła od strony SW;
- strefa „K” - ochrony kompozycji przestrzennej parku zwanego "Doliną Miłości" - wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 1208.

Ochrona obsadzeń drogi do Krajnika (warunki jak w strefie "K”).

Zabudowa o wartościach zabytkowych (chroniona) wyszczególniona w tabeli niżej zawiera jedynie obiekty o stosunkowo dobrze zachowanej historycznej formie. Pozostałe budynki mimo mniejszych walorów zabytkowych i architektonicznych tworzą zespół tradycyjnej zabudowy - decydujący o zabytkowym charakterze wsi.

Tab. 8. Obiekty o wartościach zabytkowych

OBIEKT (funkcja pierwotna i obecna)	adres	datowanie	uwagi
Kościół		1711 r.	
szkoła	nr 1	4 ćw. XIX w	
bud. mieszkalny	nr 2	k. XIX w.	typ VI
bud. mieszkalny	nr 5	k. XIX w.	typ VI
bud. mieszkalny	nr 7	k. XIX w.	typ VI
bud. mieszkalny	nr 8	k. XIX w.	typ VI
bud. mieszkalny	nr 10	k. XIX w.	typ III
bud. mieszkalny d. pastorówka?)	nr 11	k. XIX w.	typ IA
bud. mieszkalny	nr 12	3 ćw. XIX w.	typ IA
zachowane bruki na ulicach		2 poł. XIX w.	

Źródło: Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chojna Uchwała Nr XLII/443/2001 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 grudnia 2001r. z późn. zm.

4. Ocena mocnych i słabych Stron.

4.1. Mocne strony – atuty rozwoju miejscowości.

Najistotniejszym atutem Zatonii Dolnej jest malownicze położenie miejscowości, piękne, spokojne otoczenie, z dala od uciążliwości miejskich i z dala od ruchliwych tras komunikacyjnych, atrakcyjne krajobrazowo i przyrodniczo środowisko.

Do silnych stron Zatonii Dolnej zaliczyć należy usytuowany we wsi park, który niewątpliwie jest atrakcją turystyczną. W samej Zatonii, co roku w okolicach 24 czerwca odbywa się Noc Świętojańska – kontynuowanie tego przedsięwzięcia daje możliwości rozwoju infrastruktury agroturystycznej.

Wśród silnych stron miejscowości są dobre stosunki sąsiedzkie - zgrana, dość dobrze zintegrowana i przyjazna wobec siebie społeczność, życzliwie odnosząca się do przybywających nowych mieszkańców, jak i do zasiedziałyłch sąsiadów.

Zatoń posiada bogatą historię Parku „Dolina Miłości”, zachowany zabytkowy barokowy kościół z 1711 r.,Walory krajobrazowe otoczenia oraz niewielka skala miejscowości - to atrakcyjność osiedleńcza dla osób zmęczonych zgiełkiem dużych miast. Wieś jest wyposażona w podstawową infrastrukturę techniczną: wodociąg, sieć energetyczną i telekomunikacyjną. Posiada odnowioną drogę nadodrzańską w kierunku Krajnika Dolnego,

która wymaga jednak oświetlenia. Istnieje możliwość zagospodarowania terenu w centrum miejscowości, w pobliżu przystanku autobusowego PKS i placu zabaw dla dzieci.

4.2. Słabe strony.

W Zatonii Dolnej jest słabo rozwinięta komunikacja publiczna (autobus PKS do Chojny – raz dziennie). Drogi lokalne są nieoświetlone i kiepskiej jakości. Miejscowość nie jest skanalizowana, nie ma również sieci gazowej i ciepłowniczej. Na terenie miejscowości nie działają podmioty gospodarcze. Mieszkańcy dojeżdżają do pracy do pobliskich miejscowości oraz Chojny i Szczecina. Biorąc pod uwagę fakt istnienia takiej atrakcji turystycznej jak Dolina Miłości, słabym punktem miejscowości jest brak miejsc noclegowych, punktów gastronomicznych i usługowych. Brak jest również odpowiedniej do potrzeb infrastruktury rekreacyjnej – utworzenie przystani rzecznej umożliwi przybijanie łódek i stateczków niemieckich co wpłynie na rozwój turystyki. Słabością Zatonii jest zły stan dróg lokalnych, brak chodników i oświetlenia dróg.

Brakuje odpowiedniego zagospodarowania terenów położonych w centrum miejscowości, np. parkingu. Zabytkowy kościół wymaga remontu i zagospodarowania terenu wokół plebanii.

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Kościół p.w. św. Maksymiliana Kolbe w Zatonii Dolnej znajduje się na działce 226. Działka położona jest na wzgórzu, wyniesionym ponad teren otaczający ją działek sąsiednich i działki drogowej. Obiekt kościoła dominuje nad wsią i jest doskonale widoczny od Odry. Znajduje się w rejestrze zabytków Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Jest to obiekt murowany, na rzucie zbliżonym do owalu przykryty dachem wysokim na wieźbie drewnianej datowany na 1711 r. W latach 1820-30 w wieźbę dachu wbudowano konstrukcję drewnianej czworobocznej wieży przykrytej hełmem, zakończoną iglicą. W początku XX w. przy wejściu do kościoła dobudowano do ścian zewnętrznych murowany przedsionek, kruchtę, który został przykryty niezależnym trójspadowym dachem konstrukcji drewnianej. W roku 1963 obiekt został wpisany do rejestru zabytków pod nr 398. Obecnie remontu wymaga wieża kościoła, zniszczenia są widoczne głównie na elementach szalunku dekoracyjnego, które posiadają wiele ubytków mechanicznych. Miejscami na powierzchni desek widoczne są zielone przebarwienia związane z występowaniem glonów. Występują też inne uszkodzenia.

Świetlica wiejska zajmuje działkę nr 80 o powierzchni 0,65 ha, której właścicielem jest gmina Chojna. Świetlica znajduje się centrum miejscowości przy głównej drodze. W świetlicy prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży. Świetlica wyposażona jest w sprzęt komputerowy. Świetlica została wyremontowana w ramach funduszu PROW.

Plac zabaw ze względu na walory turystyczne miejscowości w celu jej dalszego rozwoju w tym kierunku niezbędną inwestycją jest ukształtowanie wydzielonego centrum wsi poprzez oznaczenie miejsca parkingowego. Częściowo przy placu został wykonany przystanek autobusowy. Wymagane jest na placu ustawienie ławek, stojaków na rowery oraz tablic informacyjnych a także zakup drzew i krzewów do obsadzenia placu. Plac do zagospodarowania stanowi działkę nr 143, należąca do gminy Chojna i położony jest on przy drodze powiatowej, działka nr 144.

Zabytkowy Park Dolina Miłości.

Park Dolina Miłości położony jest na wzgórzu między miejscowościami Krajnik Dolny, Krajnik Górny i Zatoń Dolna. Historia powstania parku, sięga połowy XIX w. Inicjatorką przedsięwzięcia była Anna von Hubert, żona Carla Philippa von Hubert, właściciela majątku ziemskiego w Krajniku Górnym. Od 1827 roku. Ważnym elementem kompozycji parkowej były stawy, powstałe w wyniku spiętrzenia wody w strumieniu zwane później Stawami ze złotymi rybkami. Od schyłku XIX. Pieczę nad parkiem objął Rene von Hubert, który zakupił do parku dwie rzeźby. Pochodziły one ze zamku w Schwedt, Ich twórcą był Carl Philipp Glume, nadworny rzeźbiarz króla pruskiego. O świetności parku stanowiły stawy z wyspa, na której stała rzeźba Diany. Park został zrewitalizowany i cieszy się ogromną popularnością wśród turystów. Rewitalizacja parku otrzymała nagrodę Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego jako najlepiej zagospodarowana przestrzeń publiczna w 2012 roku.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Szansą na inwestycje w Zatonii Dolnej jest przede wszystkim zwiększenie dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej. Popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze oraz walory kulturowe powinien być podstawowym argumentem za zasadnością inwestycji.

Najpilniejsza jest realizacja zadań poprawiających warunki życia mieszkańców oraz dających szansę na rozwój wsi. Zacząć należy od tego, co już funkcjonuje. Ważnym celem dla społeczności wsi jest zapewnienie dzieciom i młodzieży jak również ich rodzicom, warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu. Jest to ważne dla rozwoju fizycznego i emocjonalnego.

Ze względu na walory turystyczne miejscowości w celu jej dalszego rozwoju w tym kierunku niezbędną inwestycją jest ukształtowanie wydzielonego centrum wsi poprzez oznaczenie miejsca parkingowego, położenie kostki brukowej, postawienie wiaty turystycznej, ławek, stojaków na rowery oraz tablic informacyjnych a także zakup drzew i krzewów do obsadzenia placu. Konieczne jest doposażenie placu zabaw oraz ustawienie bramek. Plac do zagospodarowania stanowi działkę nr 143, należącą do gminy Chojna i położony jest on przy drodze powiatowej, działka nr 144.

Centrum wsi.

5.1. Remont drogi przy Odrze na odcinku Zatoń Dolna – Krajnik Dolny

Droga ta stanowi najszybsze połączenie miejscowości Zatoń Dolna z przejściem granicznym w Krajniku Dolnym. W latach poprzednich droga była budowana jako nawierzchnia wału przeciwpowodziowego przy Odrze. Obecnie wymaga ona gruntownego remontu.

5.2. Remont drogi brukowej przy świetlicy wiejskiej w kierunku Odry.

Droga położona jest na działce nr 135 o powierzchni 0,07 ha w centrum wsi. Remont drogi przyczyniłoby się do polepszenia atrakcyjności turystycznej miejscowości.

5.3. Melioracja rowu na całej długości miejscowości.

Zatoń Dola jest położona pomiędzy pagórkami i wzniesieniami morenowymi. Brak odwodnienia dróg i melioracji we wsi powoduje zalewanie miejscowości podczas ulewnych deszczy oraz spływ gliny i piasku na drogę, co utrudnia komunikację mieszkańców. Konieczna jest melioracja rowu działka dz. Nr 138 i 130.

5.4. Inwestycje w Parku Dolina Miłości dalsze zagospodarowanie parku oraz imprezy turystyczno-sportowe.

Zatoń Dolna jest miejscowością często uczęszczaną przez turystów głównie turystów rowerowych. Trasa rowerowa biegnie wzdłuż drogi gminnej Zatoń Dolna- Krajnik Dolny. Rewitalizacja parku zwiększyła ruch turystyczny i zainteresowanie romantyczną historią parku. Konieczne jest dalsze zagospodarowywanie parku oraz rozwój imprez kulturalno - turystycznych w celu promocji i podniesienia atrakcyjności tego urokliwego miejsca nad Odrą.

5.5. Zagospodarowanie terenu przy Odrze na przystań rzeczną.

Jak wykazują analizy w zakresie rozwoju turystyki żeglarskiej rzeka Odra jest coraz częściej uczęszczana przez żeglarzy. Jednym z punktów turystycznych wartych zwiedzenia, również przez tę kategorię turystów jest wcześniej wymieniony zabytkowy park. Aby było to możliwe konieczne jest zagospodarowanie terenu przy Odrze na przystań rzeczną. Inwestycja ta wymagałaby dużych nakładów w zakresie poszerzenia koryta rzeki na zatokę, w której mogłaby być zlokalizowana przystań. Inwestycję planuje się na lata 2020-2022, ze względu na duże nakłady organizacyjne, planistyczne i inwestycyjne planuje się pozyskanie inwestora, który byłby zainteresowany tym przedsięwzięciem.

Rewitalizacja zabytkowego kościoła z 1711 r. wpisanego do rejestru zabytków pod nr rej. 398. Kościół położony jest na malowniczym wzgórzu z widokiem na Odrę. Jest widoczny z każdego miejsca w miejscowości, zatem jest obiektem przyciągającym uwagę turystów. Aby turyści mogli podziwiać ten zabytek, należy stworzyć małą architekturę przy kościele - chodniki, ogrodzenie. Ponadto niezbędny jest remont wnętrza kościoła, renowacja ołtarza i malowanie ścian. Planuje się także zagospodarowanie terenu wokół kościoła do tego celu potrzebne jest doprowadzenia wody, aby można było pielęgnować nowe, planowane do posadzenia drzewa i krzewy, a także utrzymywać trawnik i zieleń. Beneficjentem będzie parafia p.w. Św. Andrzeja Boboli w Krajniku Górnym 9, do której należy teren.

Zadaniem Priorytetowym na lata 2018-2020 w zakresie remontu kościoła jest:

Remont wnętrza kościoła renowacja ołtarza ze stworzeniem małej architektury przy kościele - chodniki, ogrodzenie, zieleń.

Wnioskodawca: Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Andrzeja Boboli w Krajniku Górnym , 74-500 Nawodna.

Cel: Remont kościoła wpłynie na umacnianie więzi społecznych i sąsiedzkich, a także chrześcijańskich mieszkańców miejscowości.

Remont przyczyni się do trwałego zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego, kościół znajduje się w rejestrze zabytków Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości.

Przeznaczenie: Wyremontowany kościół wraz z otoczeniem zwiększy atrakcyjność turystyczną obiektu. Kościół będzie służył mieszkańcom Zatoni Dolnej jako miejsce kultu religijnego. **Harmonogram realizacji:** lata 2018-2020. **Kwota końcowa i źródła jej finansowania:** kwota 250.000 brutto. **Źródła finansowanie :** środki własne Parafii i środki funduszu PROW 2014-2020- poddziałanie „Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej” typ operacji „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego”

Wieża barokowego kościoła

Teren wokół kościoła

5.6. Gospodarka wodno-ściekowa- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zadanie będzie realizowane pod nazwą: „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.” W miejscowości Zatoń Dolna planuje się w pierwszej kolejności wybudowanie 1 przydomowej oczyszczalni ścieków na działce nr 54/1 obręb Zatoń Dolna, jako uzupełnienie już wybudowanych w ramach PROW 2007-2013 sześciu ww. oczyszczalni. Zadanie będzie realizowane wspólnie z innymi oczyszczalniami w 15 sołectwach Gminy Chojna w latach 2017-2018. W miarę posiadania środków finansowych i możliwości uzyskania dofinansowanie tych przedsięwzięć z funduszu PROW w latach 2018-2022 planowane mogą być następne przydomowe oczyszczalnie

Cel: Na nieruchomościach, które do tej pory nie były wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub zbiorową kanalizację budowa przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje ochronę środowiska gruntowego.

Ze względu na duże koszty budowy sieci kanalizacji ściekowej od miejscowości Zatoń Dolna do oczyszczalni w Chojnie, bardziej korzystnym wariantem dla Gminy Chojna jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Przeznaczenie: Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną hamuje rozwój przedsiębiorczości oraz wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych to duży wydatek finansowy dla mieszkańców.

Zadanie planowane jest przy udziale środków unijnych: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wychodząc naprzeciw problemom w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, Gmina Chojna w okresie unijnego programowania na lata 2007 – 2013, aplikowała trzykrotnie o wsparcie finansowe zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno - ściekowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007 - 2013, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na przełomie lat 2012 – 2015 zrealizowane zostały trzy etapy inwestycyjne, polegające na wybudowaniu naturalnych i biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, zlokalizowanych na prywatnych nieruchomościach mieszkańców z terenu gminy Chojna.

Łącznie, w ramach zrealizowanych projektów, wybudowano 86 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łączna wartość wszystkich inwestycji: 1.152.250,33 zł brutto, co w rozbiu daje: wartość dofinansowania (ze środków PROW 2007 – 2013) - 737.255,75 zł; środki własne Gminy Chojna – 414.994,58 zł.

W celu kontynuacji realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, Gmina Chojna planuje złożyć wnioski o przyznanie pomocy na operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 na wybudowanie 54 przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, jako działanie priorytetowe na lata 2017 – 2018 (lata realizacji inwestycji), zgodnie z dokumentacją projektową przygotowywaną sukcesywnie od 2015 roku.

Przedsięwzięcie jest zgodne z dokumentem strategicznym w zakresie gospodarki wodno – ściekowej przyjętym *Uchwałą NR XXVI/182/2016 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji gminnego programu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chojna.*

W miarę możliwości finansowych Gminy Chojna i możliwości aplikowania o wsparcie finansowe ze środków unijnych, Gmina Chojna będzie sukcesywnie kontynuować realizowanie inwestycji polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Chojna.

6. Szacunkowe koszty przedsięwzięć oraz planowane terminy ich zakończenia.

Tab. 9. Szacunkowe koszty przedsięwzięć.

Nazwa zadania	Wartość netto (PLN)w zł	Wartość brutto (PLN) w zł	Okres realizacji w latach	Priorytet realizacji
1. Ukształtowanie wydzielonego centrum wsi- doposażenie placu zabaw	100.000 zł	122.000zł	2018-2019	PROW 2014-2020 „Kształtowanie przestrzeni publicznej”
2. Remont wnętrza kościoła wraz ze stworzeniem małej architektury przy kościele - chodniki, ogrodzenie, zieleń	204.918,03 zł	250.000zł	2018-2020	Środki Parafii; PROW 2014-2020; „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego; środki LGD DIROW.
3. Inwestycje w Parku Dolna Miłości dalsze zagospodarowanie parku oraz imprezy turystyczno-sportowe	150.000	183.000	2017-2020	Europejska Współpraca Terytorialna INTERREG VA

Plan Odnowy Miejscowości Zatoń Dolna na lata 2016 - 2022

4. Remont drogi przy Odrze na odcinku Zatoń Dolna – Krajnik Dolny	400.000	492.000	2019-2022	PROW 2014-2020 „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” i budżet Gminy Chojna
5. Remont drogi brukowej przy świetlicy wiejskiej w kierunku Odry.	30.000,00 zł	36.900,00	2019-2022	środki Gminy Chojna
6. Melioracja rowu na całej długości miejscowości.	20.000,00	24.600,00	2019-2022	środki Gminy Chojna
7. Budowa przystani rzecznej przez zewnętrznego inwestora	3.000. 000	3.660. 000	2018-2022	PROW 2014-2020 „Kształtowanie przestrzeni publicznej”
8. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.” Opracowanie dokumentacji projektowej Budowa oczyszczalni		Całkowity koszt budowy przydomowych oczyszczalni w 15 sołectwach Gminy Chojna w latach 2016-2018 to około 1.056.910,57 zł netto 1.300.000 zł brutto	2017-2018	W ramach operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa” objętych PROW 2014-2020 i środki Gminy Chojna